

Heinolan keskusta-alueen puistojen hoito- ja kehittämissuunnitelma LUONNOS 15.4.2026

Käsitteiden selitykset

Historialliset puistot

Suunnittelun kohteena olevat puistot ovat kaikki historiallisesti arvokkaita kaupunkipuistoja ja puutarhoja. Ne muodostavat aivan ainutlaatuisen kokonaisuuden Heinolan ruutukaavakeskustassa.

Hoito ja kehittäminen

Hoitaminen on jatkuvaa toimintaa. Hoidon tarkoitus on säilyttää puiston olemassa oleva kunto, viihtyisyys, turvallisuus ja käytettävyys. Hoito on toistuvaa, rutiininomaista ja usein kausiluontoista työtä. Hoitoon budjetoidaan rahaa jokaiselle vuodelle.

Kehittämistoimenpiteet ovat projektimaisia, kertaluonteisia ja toteutussuunnittelua vaativia hankkeita. Historiallisen puiston kehittäminen säilymisen näkökulmasta tarkoittaa sellaisia hankkeita, jotka palauttavat, turvaavat tai vahvistavat puiston kulttuurihistoriallisia, maisema- ja luontoarvoja samalla huomioiden nykyiset käyttötarpeet ja kestävyys. Näille toimenpiteille tarvitaan usein investointirahoitusta.

Suunnittelualue

MERKINNÄT

YLEISET

- asemakaavan raja
- suunnittelualan raja
- nykyinen rakennus
- uusi rakennus asemakaavan mukaan
- huoltoajo- ja pelastusreitti
- talvikunnosapidettava reitti

KASVILLISUUS

- nykyinen puu, lehti / havu (uimarannalla kantakartan ja ilmakuvan 2022 mukaan, muuten paikkatiedon mukaan)
- ensimmäisessä vaiheessa poistettava puu
- puu, jota ei korvata uudella, kun se joudutaan poistamaan - poistamisella ei ole kiire
- uusi istutettava puu, lehti / havu
- uusi matala pensasistutus
- perennat ja maanpeitekasvillisuus
- oleskelunurmikko, pelinurmikko
- matala apilaniitty, n. 10-20 cm
- niittymäinen heinäkasvillisuus, n. 30-60 cm

Nykyisiä pensasryhmiä ei ole esitetty kartalla (poikkeuksena Kauppias Lindholmin puutarhan syreenit). Nykyiset pensaat säilytetään pääosin.

PINNOITTEET

- asfaltti, nyk ja uusi
- kiveys, nyk ja uusi
- kivituhka, nyk / uusi
- poistettava käytävä
- hiekka uimarannalla, uusitaan tarvittavilta osin
- turva-alusta
- terassi
- suojatie nyk / uusi

KALUSTEET, VARUSTEET, RAKENTEET

- NYK aita, nyk
- aita, poistettava
- aita, uusi
- rantamuuri
- leikkivälineet
- penkit, nyk
- penkit, uudet
- pyöräpysäköinti, uusi
- valaisin - pylväisvalaisimet uusitaan, ulkonäkö vanhan tyylinen kuten nykyiset pylvää, pylväissä tapahtumasähkö sopivissa kohdissa eri puistoissa
- syväjätesäiliö nyk, kunnostettava

jäteastiat: ei esitetty kartalla, nykyinen määrä, käytetään yhtenäisiä jäteastioita

linnupöntöt ja lepakkopöntöt - lisätään puistojen alueelle

Maaherranpuisto

Palautetaan käytävien symmetrisyys, sommitelmaan kuulumaton diagonaaliyhteys poistetaan. Käytävät kunnostetaan ja rajaukset korjataan. Siirretään leikkialue Kylpylänpuiston puolelle. Tilalle rakennetaan kivituhkapintainen aukio, jota voidaan käyttää erilaisiin toimintoihin ja tapahtumiin. Aukiolle sijoitetaan uusia penkkejä ja opastaulu, missä kerrotaan aukion laidalla olleista sekä aukion paikalle suunnitellusta rakennuksista.

Lisätään joitain uusia penkkejä. Nykyiset jäteastiat säilytetään. Istutusruukut poistetaan.

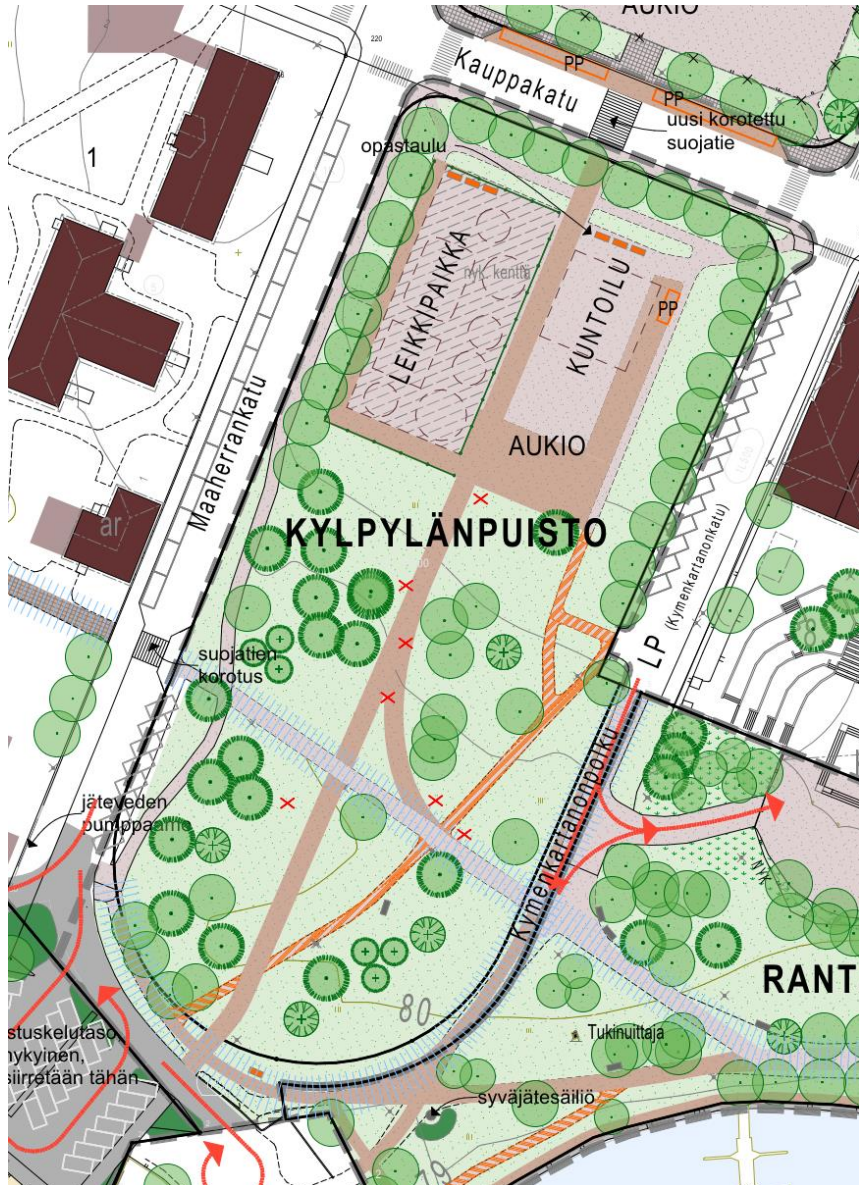
Nurmikasvillisuus: Kukkiva apilanurmikko.

Patsaiden ympäristöt, puiston ympyräsommitelmat: Ympyröihin suunnitellaan uudet perennaistutukset esim. 1800-luvun tyyllisen kausikasvi-istutuksen tapaan.

Pensaat: Joitain pensasryhmiä poistetaan näkyvyyden parantamiseksi. Muuntamon ympärille istutetaan uusia pensaita. Pensasryhmien alustat: nurmi pensasryhmien ympärillä kantataan säännöllisen muotoiseksi, siistiksi rajaukseksi. (ei vielä kartalla)

Puurivit täydennetään. Puurivien väleissä kasvavia puita poistetaan sitten, kun niiden kunto sitä vaatii – näitä puita ei jatkossa uusita, eikä rivien väleihin istuteta uutta puustoa.

Kylpylänpuisto

Entisestä pelialueesta tehdään paikka leikille ja kuntoilulle. Alue suunnitellaan siten, että se sopeutuu historialliseen arvoympäristöön. Leikkipaikka aidataan ympäristöön sopivalla aidalla.

Keskiakselille tehdään uusi käytävä Kauppakadulta satamaan. Kauppakadun pysäköintipaikkojen tilalle tulee polkupyöräpysäköintiä. Kadun yli rakennetaan korotettu suojatie.

Lisätään joitain uusia penkkejä. Nykyiset jäteastiat säilytetään. Istutusruukut poistetaan.

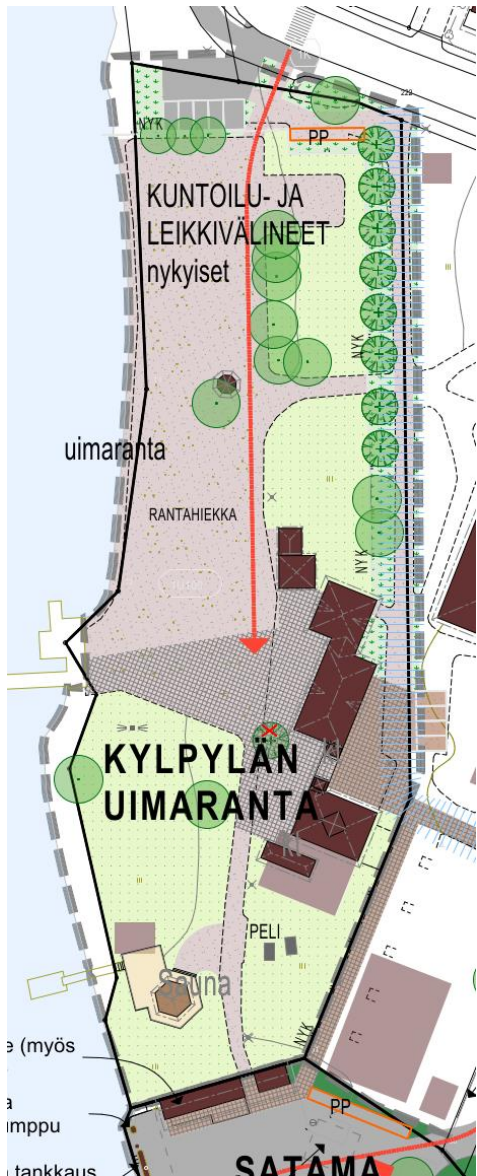
Nurmikasvillisuus: Kukkiva apilanurmikko.

Nykyiset pensasistutukset säilytetään. Pensasryhmien alustat: nurmi pensasryhmien ympärillä kantataan säännöllisen muotoiseksi, siistiksi rajaukseksi.

Nykyistä puustoa poistetaan puiston keskiakselilta niin, että näkymä satamaan avautuu. Uutta puustoa istutetaan reuna-alueille. Tavoitteena puuston määrän hienoinen vähentäminen erityisesti keskiakselilta. Puurivit puiston pohjoisosassa eivät kaipa täydennystä juuri nyt, mutta ne pidetään yhtenäisinä jatkossakin.

Kuvassa on esitetty uuden kaavan mukaiset pysäköintipaikat.

Kylpylän uimaranta

Uimarannan toiminnot säilyvät nykyisellään. Rantaa ympäröivä aita säilytetään ja kunnostetaan/uusitaan aina tarvittaessa.

Pohjoisen sisäänkäynnillä erotetaan autoliikenne jalankulusta ja pyöräilystä.

Kivetyllä alueella kasvava koivu uusitaan. Puulle rakennetaan kantava kasvualusta kiveyksen alle. Uimarannan aidan ulkopuolelle, aidan ja käytävän väliin istutetaan puurivi.

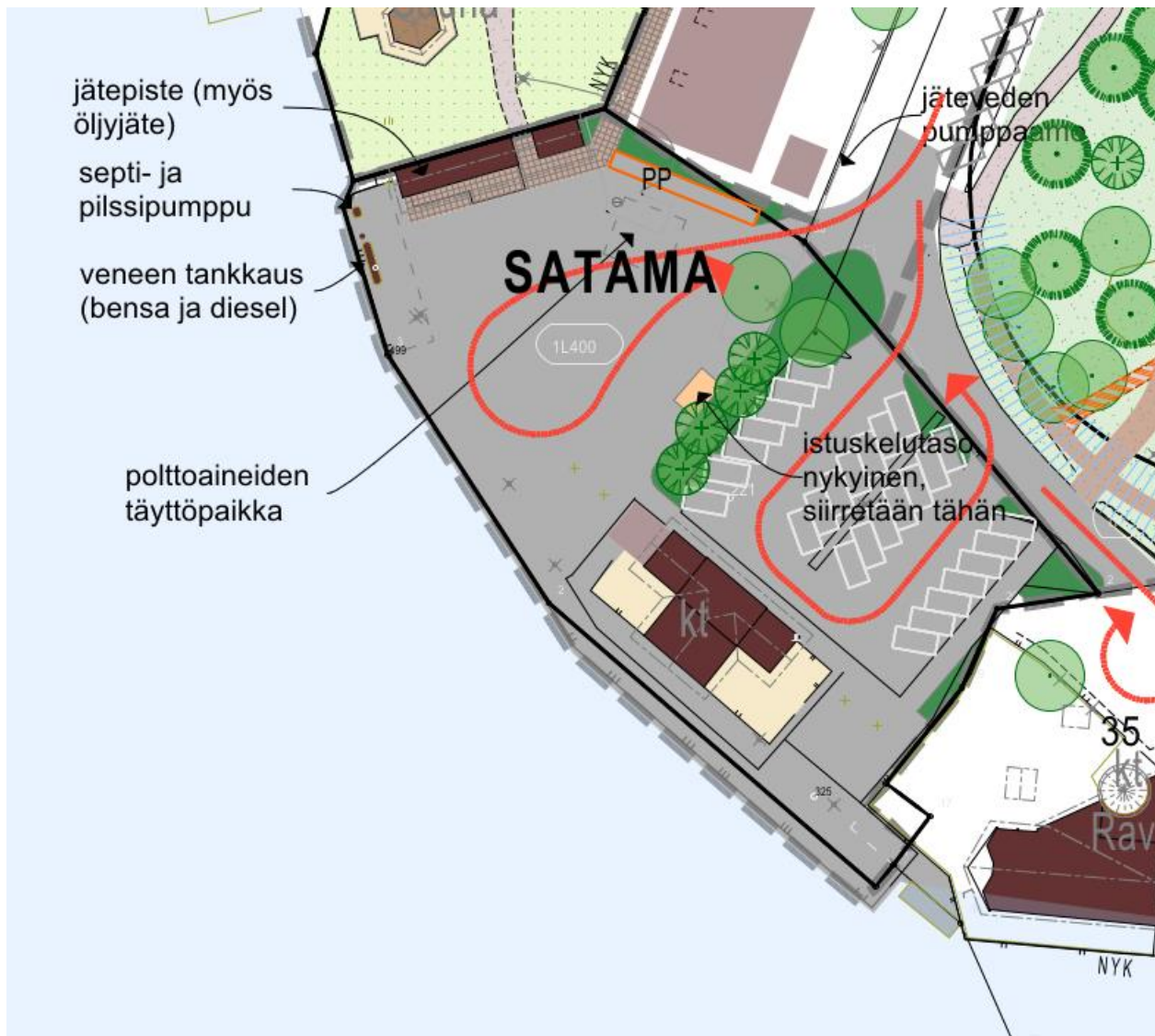
Uimarannan hiekkaa täydennetään / uusitaan tarpeen mukaan.

Uimarannan nurmialue pidetään lyhyenä.

Nykyiset pensaat säilytetään.

Nurmialueelle istutetaan muutamia uusia puita, ja nykyistä puustoa poistetaan sitten kun sen kunto näin vaatii. Alueen puuston määrä säilytetään nykyisen kaltaisena. Uimarannalta löytyy jatkossakin sekä aurinkoisia että varjopaikkoja.

Satama

Sataman alueella makasiini ympäristöineen, pysäköinti sekä satamatoiminnoille varattu kenttä säilyvät nykyisellään. Pohjoisosaan on osoitettu paikkoja polkupyörätelineille. Ajoreitit kadulta satamaan ja kasinolle on osoitettu suunnitelmakuvassa.

Alueelle lisätään pensasistutusalue sekä uusia puita jakamaan pysäköinti muusta satamasta suunnitelmassa merkittyihin kohtiin.

Rantapuisto länsiosa 1/2

Pääkäytävä kunnostetaan tasaleveäksi. Rantakäytävä ja muuri kunnostetaan erillisen suunnitelman mukaan. Nykyiset jäteastiat säilytetään.

Nykyinen syväjäteastia kunnostetaan tumman harmaaksi. Istutusruukut poistetaan. Puiston kautta ajetaan kesäteatterin huoltoajoa.

Rantamuurin viereen rakennettavan käytävän vierestä poistetaan samansuuntainen käytäväosuus.

Tukinuittaja-patsas: ympärille kapea noppakiveys.

Nurmikasvillisuus: Eteläreunalla kukkiva apilanurmikko. Pohjoisreunalla tontteja vasten korkeampi, niittymäinen kasvillisuus.

Nykyiset pensasistutukset pääosin säilytetään. Pensasryhmien alustat: nurmi pensasryhmien ympärillä kantataan säännöllisen muotoiseksi, siistiksi rajaukseksi. Syväjätesäiliön ympärille ja kesäteatterin viereisen pysäköinnin eteen istutetaan uusia pensaita.

Puurivit täydennetään. Puurivien ulkopuolelle istutetaan joitain uusia puita. Nykyistä puustoa poistetaan kun puiden kunto sitä vaatii. Puuston määrä kujanteen ulkopuolella pidetään nykyisellään. Varmistetaan näkymät poikkikaduilta rantaan.

Rantapuisto itäosa 2/2

Pääkäytävä kunnostetaan tasaleveäksi. Rantakäytävä ja muuri kunnostetaan erillisen suunnitelman mukaan. Nykyiset jäteastiat säilytetään.

Patsaat: Kesäkioskin viereen sijoitetaan kansallisen kaupunkipuiston laatta. Ympäri noppakivireunus. Helanderin patsaan ympärille suunnitellaan perennaistutukset.

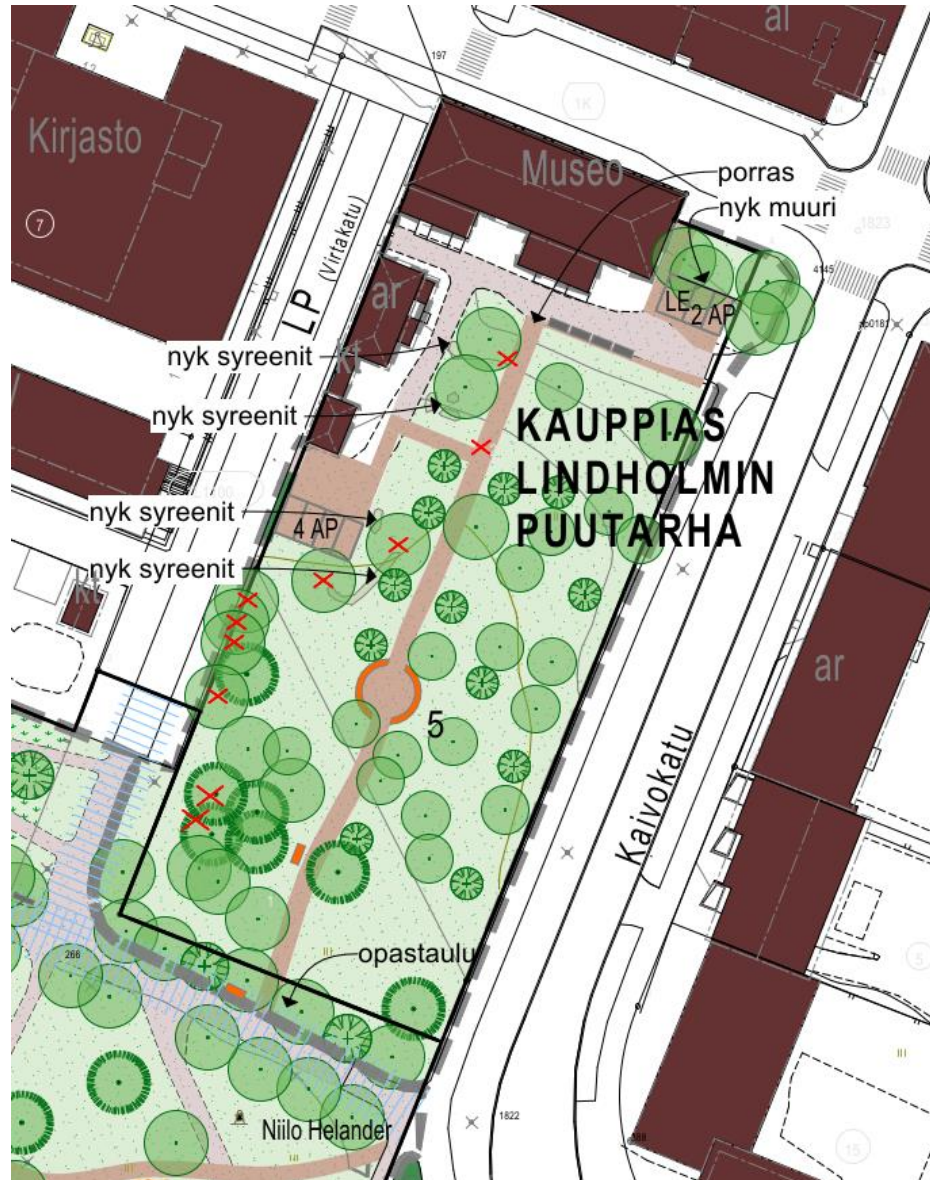
Nurmikasvillisuus: Eteläreunalla kukkiva apilanurmikko. Pohjoisreunalla tontteja vasten korkeampi, niittymäinen kasvillisuus. Kesäkioskin ympärillä lyhyt nurmi.

Nykyiset pensasistutukset pääosin säilytetään. Pensasryhmien alustat: nurmi pensasryhmien ympärillä kantataan säännöllisen muotoiseksi, siistiksi rajaukseksi.

Puurivit täydennetään. Puurivien ulkopuolelle istutetaan joitain uusia puita. Nykyistä puustoa poistetaan kun puiden kunto sitä vaatii. Puuston määrä kujanteen ulkopuolella pidetään nykyisellään. Varmistetaan näkymät poikkikaduilta rantaan.

Suomen suurin puu, molemmat vanhat tsaarinpoppelit: Näitä puita ei poisteta. Niitä hoitoleikataan tarpeen mukaan. Puiden latvusalueen reunalle rakennetaan ohjaava aita, jotta ihmiset eivät kulje puiden alla. Vanhimpien puiden alta kulkevat käytävät siirretään.

Kauppias Lindholmin puutarha

Puutarhaan rakennetaan uusi käytävä keskelle puistoa rakennusten pihasta rantapuistoon. Käytävän pohjoispäähän rakennetaan portaat. Portaaton kulkuyhteys järjestetään tontin vasemman laidan käytävän kautta.

Puutarhaan sijoitetaan kaavan vaatimat pysäköintipaikat 7 kpl. Luonnoksessa on ehdotettu kolmea paikkaa museon viereen ja neljää Virtakadun LP alueen viereen. Pysäköintipaikat ovat kivituhkapintaisia.

Uudelle keskikäytävälle tulee pieni ympyränmuotoinen aukio, jolle tulee penkkejä.

Nurmikasvillisuus: Kukkiva apilanurmikko.

Puutarhan syreenimaja kunnostetaan.

Puutarhasta poistetaan muutama puu keskikäytävän tieltä.

Puutarhan omenapuutarhaa täydennetään uusilla istutuksilla. Puut sommitellaan ruudukkoon vanhan puuston lomaan. Nykyisiä vanhoja puita hoidetaan, ja uusitaan tarvittaessa.

Merkintöjä kuvaesimerkein

Matala kukkiva
apilaniitty

Niitty, korkeampi
heinikko

Aikakauden puistoihin
sopivia istutuksia.

Muistopuut

Puistoissa nyt olevat erilaiset muistopuut: Näille löydetään sopiva paikka jostakin historiallisen keskustan puistojen ulkopuolelta.

Leikkipaikka, ideakuvia

Ideakuvia erilaisista ympäristöön sovitetuista teemaleikkipaikoista muissa kunnissa ja kaupungeissa.

Keskustan vanhoja rakennuksia voidaan käyttää uuden leikkipaikan ideoinnin lähtökohtana.

